

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előzetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 ft — kr. 1/2, évre 2 ft 50 kr.
 Fel évre 6 —, Egyos szám 10 —
 Előzetési pénz a minden közzétételre.
 Főpénz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
 Előzetési helyben.
 T ele g d i K. Lajos könyvkereskedésben a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
 Őtvenhárom petiszerért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint azután többi belső hirdetés, alk. szerint a legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden bejtáért külön 30 kr.
 Nyilatkozat megjelölés költsége öt-hasasos sorra 15 kr.
 Név- vagy bérmentellenl beküldött közliratok nem vétettek tekintetbe. — Ugy azután közliratok sem adtak vissza.

Itt az idő a közösgyi törvény megváltoztatására!

„Ez törvény hiányait az élet mutatja ki. Csak az életből merített tapasztalás vezethet biztosan azon eszközökhöz, melyekkel a bajt orvosolni lehet.“
 E szavakat mondá Deák Ferencz 1866-ki feliratában, mely a jelenlegi alkotmányos életnek is alapul szolgál.
 Teljes készséggel elismerjük ama szavak igazságát. S épen ennél fogva feljogosítottunk éreznünk magunkat, hogy követeljük az oly törvény megváltoztatását, melynek az élet oly sok hiányát mutatja ki.

A közösgyi törvény mintegy yashilines nehezédk állami életünknek. És a kik ezt leg többször hangoztatják: azok épen maguk a kormányon ülő férfiak.

Hányszor kell hallanunk a piros bársonyszékéről oly nyilatkozatot, hogy ez vagy amaz ügyben nem esikarhattak ki többet ama másik féltől, melylyel közösgyi szerződésünk megkötöttet?
 De ha soha nem mondanák is ezt: a tények fennen hirdetik, hogy az 1865 — 68 diák évi országgyűlés XII. t. cz. mely a közösgyi dolgokról szól, kormányunk előtt elzárja a szabad működés terét.

Látjuk naponta, hogy az a miniszterium, mely önállónak, függetlennek szeretné magát nevezni, semmi lényegesebb dolgot nem képes ithon elintézni, hanem szalag fel Bésbe, hogy ott kérjen tanácsot a mi ügyünkben.
 S mindennek oka: a közösgyi törvény.

Igaz, hogy a jámbor bécsiek meg lehetős szabad kezét engednek maguknak e törvényben gázolni, s nem is ragaszkodnak egyébkör ahöz, csak midőn anyagi hasznot vélnek ebből reájok háruáni.

Mi ellenkezőleg. Vakon hódolunk mindenek, a mi megalkázásunkra szolgál, s a közösgyi törvény utósó betűjét is szentnek tekintjük.

Azonban miért beszélünk mi e törvény ellen? Hisz minden magyar polgárnak vércsben van azon ueggyűződés, hogy a közösgyi szerződés csakis legigazó ráuk nézve. Erre az élet tanított minket. Ezt minden párt elismeri.

Eddigél mind a kormányon, mind a jobboldalon azzal igyekeztek elhaltatni a közösgyi törvényt, hogy e tekintetben a szerződés tíz évre megvagy köve, s azon nincs hatalmunkban változtatni.

Addig beszéltek ezt oda, mi míg mi ellenkezők is kezdtünk türelmesebbek lenni, hogy szenvedjük át tehát a szerződésben kikötött idót S volt anyvi bizalmunk a kormány hazafiságában, hogy ő is csak ez alkalomra vár, midőn a bécsi nyitgöt lerázhadjuk magunkról.

Azonban eslatkozánk.
 Kormányunk csak áltatta a nemzetet a szerződés szenteségével.

Ott a példa.
 Az udvartartási költség szintén tíz évre volt megállapítva. És pedig a birodalom másik felének beleegyezésével.
 Így köttetett a közösgyi szerződés is.

Az udvartartási költségről szóló szerződést felbontották, s a nemzet megterheltségével felebb emelték azt.

Ebből tehát önként következik, hogy a közösgyi szerződést is lehet módosítani, ugy, a mint azt az idő szelleme kívánja.

Ha pedig a közösgyi törvény meg nem változtható azon oknál fogva, mert az tíz évre köttetett: akkor ezzel érvénytelennek mondja ki a kormány az udvartartási költség felebb emeléséről szóló határozatot is, mivel ez is előbb már tíz évre megállapított.

Igaz, hogy még előbb be kell várunk, vajon szentesíti-e a király az udvartartási költség felebbemeléséről hozott törvényt?

Ezen mi kétkedünk.
 Mert miért ne történhetnék meg, hogy ő felsége, ki a trónról mindig azt hangoztatta, hogy ő csak népeinek boldogságát óhajtja, értesülvén a magyar nemzet közmóráról, nem szentesíti ama törvényt.

De ha e törvény — a kormány befolyása nyomán — szentesített nyerne, akkor mi fel leszünk jogostva a közösgyi szerződés felbontására is.

Csak jó akarat kell a honatyák részéről a haza, a nemzet iránt.
 Megbínhódte már e nép a multat s jövendőt!

A magyar honvédség felszerelését nem érdemlünk meg a mi jó kormánynak, dacára annak, hogy egy s-a. ujhelyi czég sokkal előnyösebb ajánlatokat tett. A „Harpatt és Mandl“ külföldi czég 2.670.000 forint vállalta el a munkát. Tudjuk, hogy e czég soha sem állította ki egy honvédség felszerelését, mint azt ígérték; s szállítási határidőt sohasem tartotta meg; de azért lát csak nekik adták ki a munkát. Mily nagy lendület nyert volna ipartgyűnk, ha e nagy tökélt ithon hozhattak volna fergalomba. De ugy látszik, hogy a Lónyai gazdálkodásnak a mostani kormány kebelében is — folytatása következik.

Az egyetemi tvjavaslat kész. de a miniszter ezt nem terjeszt a ház elő ez ülés székben, mert máf sok elintézni való van. Szép dolog, hogy épen az oktatásügynek kell hátramaradni. S még szebb, hogy a miniszter az egyetemi hiányokot most is rendeltel uton akar segíni. Gyönyörű alkotmányos élet!

A bünyvadi eljárás ideiglenes szabályozásáról szóló tvjavaslat tárgyanban a képviselőház tagjaiból összehívott enquette bizottság szombaton d. u. 5 órakor az igazságügyminiszter elnöklete alatt, ennek hivatalos helyiségében összehült. A megívott tagok minden pártkülönbség nélkül nagy számban jelenek meg s lehetnek mintegy 30—40-en. A miniszter előadta hogy a tvjavaslat változatlanul akent terjeszté be, a mint azt a mult országgyűlés által kiküldött jegyzői bizottság megállapította. Ó a javaslat ideiglenes jellemét, de egyszerű mind a törvényezőre emelés sürős szükségét tekintve, azon gyökeres változtatásokat az utal nem tart czereszerinek, de egyes változtatásokat mégis lehetnek vni. Az onquette egyhangulag megállapodott abban, hogy mindent el kell követni, hogy a javaslat még ez ülésazon törvénynyé váljék, a részletekbe azonban nem bocsátkozott, hanem az ügy rendkívüli fontosságát, halaszthatatlan sürgőségét tekintve, egyedül czereszerinek azt tartja, ha a ház joggyűi szabköztághoz utasítja a javaslatot s a részletes pótlásokat, kibvitéseket javasolja.

tesse meg. Ennek tekintélye biztosítékul szolgál, hogy az osztályok lehető egyöntelleg fogják tárgyalni és elfogadni. Az e körül kifejtett vitában élénk részt vettek, Matolay, Vidliczky, ifj. Palesky, Horváth Lajos, Eötvös, Horváthy, Hoffmann, Silágyi Dezso, Hodossy, Vecsey, Horvát Boldissár, Csemegy képviselő. Különösen hangsúlyoztatott, hogy a javaslatnak a ház általi elfogadása csak akkor tekinthető teljesen biztosítottak, ha a miniszter alaposan megértheti, hogy a büntető-codex s egy végtelges és rohadzó büntető eljárás mielőbb a ház elő fog terjesztetni. Erre Csemegy benutatta a teljesen kész büntető-codex javaslatot. Végre Matolay és Horvát Boldissár különböző szempontok hangsúlyozásával megpendíték az esküdtesek lehozatalának eszméjét, ehcz azonban, valamint a codex javaslatához is ez enquette nem szölet. A tanácskozás végetértel kijelenté a miniszter, hogy a házat joggyűi szabköztághoz kiküldésére s a javaslatnak cheztasítására fogja megkérni.

Delegatusokat nem választ most a képviselőház. Maradnak a tavalyiak.

Tölvgyi Titusz a minap igen erősem támadta meg a hiv. lap, mondván, hogy ellene újabb bírává vizsgálat indított. Erre Tölvgyi Vácáról nyilatkozik, s a többi közt ezeket mondja: Létező barátim tájékozással azonban, a nélkül, hogy a törvényes eljárás elé korlátot szabni akarnék, addig is szabad legyen megjegyezmem, hogy a hiv. lapban, a főlírásból idézett szavakat kivéve: a többi ferdtés, és hogy mennyire ferdtés? az a törvény és nyilvánosság világánál majd kitünik. Kérlek addig is mindenkit, ki sorsom iránt némi érdeklődéssel viseltetik, hogy viseltessék bizalmas jó akarral is mindaddig, míg lelkiismerete nem sugalja, hogy arra érdemtelen vagyok.

A keresk. s iparkamara szervezete javításának néz elé. Az orsz. kamarai bizottság javaslatot dolgozott ki e tárgyban. Ez alapon készítették az új tvjavaslat.

A lengyelek újabb hír szerint, részt vesznek a delegáció választásában.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara véleményes nyilatkozata a sőjövédék eltörlése felett.

A sőjövédék mint állami jövedék és egyedaránság keletkezésére nézve egyike a legértebb és jelentőségre nézve a legnevezetesebb regálénak.
 Történelmi emlékezés óta mindig az állami jövedelem egyik forrását képezte — a rómaiak idejében ép ugy mint ez időszerint még Európa legtebb államában.

Az 1222-ik évben II.ik András alatt hozott törvények és az aranybullának 24. 25. cz. tanúságot tesznek arról, hogy a Magyarországi államának kezdőitől fogva regálé és egyedaránság czikké volt.

Ennél azonban sokkal fontosabb és nagyobb jelentőségű — az állami jövedékek ezen ágának megbírálásánál azon körülmény, hogy a ső az állati testnek nélkülözhetetlen alkatrészt képezvén, fogyasztása az öfenentársi ösztönösi fogva sem kerülhet el, mely tulajdonságát fogva a sőnek regálitása voltaképen nem egyéb, — mint az emberi nem egyik legtermészeteseb ösztönének adó alá vetése.

Még magában ezen körülmény is irányadó utmutatással szolgál arra nézve, hogy a sőjövédék mint állami jövedék és egyedaránság, minő természetű és jelentőségű következményeket von maga után ugy az állam, valamint a nemzet gazdaságát illetleg, — könnyen felismerhető itt az érdek eltérése, mely egyszer mind legjobb meggyarantát adja azon elkeseredésnek, melyet a nemzetgazdaság — támaszkodva a természetudományokra — az államháztartási politika ezen érdeke ellen folytat.

Ezen a történelmi generációk sajátszerű

közzgazdasági viszonyaiából keletkezett, de az állam merev gazdasági politikája következtében fejlődésében feltartóztatott regálitás jogosultsága soha sem volt a szükségesség szempontjából megtámadva mindaddig, míg a természetudományok fejlődése kétségtelen bizonyítványokat nem szolgáltatott arra nézve, hogy a ső az emberi testnek nélkülözhetetlen tápszere és alkatrésze. Sőt még napjainkban is a sőjövédék ellen intézett támadások legnagyobb részének kiindulási pontja gyakrabban van a czereszeriség, mint a szükségesség elvére tekintve, — holott a jelenkor humanitáris törekvése az utóbbi iránynak határozottabb követését kétségben kívül nemcsak megengedné, de sőt elő is mozdítaná.

Ha a ső nem lenne egyéb, mint nélkülözhetetlen tápszere, tehát ha nem bírna a melevérő állatok életének fenntartásánál más és nagyobb jelentőségű befolyással, mint az ugynevezett élvezeti tápszerek: a sőregale ellen intézett támadások minden bizonnyal sokat veszítenének alapjokból és szociális jellegükből. — De mivel physiologiailag bebizonyított tény, hogy az emberi test egyetlen részecskéje sem képes semmiféle tápszereből magát fenntartani és regenerálni — ha csak az előbb vérről nem valózik — mely átváltoztatásra és anyag cserévé a ső az állat, hogy az a vérenek egy nevezetes alkatrészt képezi s a vére közvetlenül is átmehet, s a tápszerek felvételét és elhasznolását kiválóan elősegíti: ezen körülményről fogva a sőjövédék megszüntetése, vagy kezelésének oly alakban átváltoztatása, mely nem az öfenentársi ösztön megadóztatására lenne tekintve — a társadalom feltételeit és jogosult követelményét képezi, és pedig annyival inkább, mivel a sőregale jelen formája és kezdete a szegényebb sorsúakra aránytalanul nagy mérvben nehezül, mint a vagyonos osztályra, még pedig ugy viszonylagosan, valamint absolute is.

Élettani észleletek alapján az ember szükséglete 1—1 1/2 százaléjára tétetik a szükségelt tápszerek anyának, mely felvétele mellett a fejenkinti évi szükséglet 15 és 20 font közt váltakozik, s oly államokban, hol a sőnek be szerzése nincsen felette megnehezítve e tétel meg is fele a valósággal fogyasztott évi mennyiségnek. Így például Angliában — a sőkamarák jelentése szerint — az évi szükséglet minimuma fejenkint 15 font, hazánkban 15 font már mint maximum szerepel, de tudomásunk szerint a hivatalos kimutatás szerinti fogyasztás ennyire azért még nálunk soha nem emelkedett.

E jelenséget igen sokan azon körülménynek tulajdonítják, hogy Angliában egy mázas konyhasóly 50 krajczár az ama, míg Magyarországon és Specialitán legnépesebb vidékein a közelebb leszállított árak mellett — kicsinybeni eladásoknál — még mindig 7 forint 10, 20, 30 krajczár és még ennél is több.

Mi e nézetet az előbb kifejtett elveknél fogva nem osztjuk, mert ha a ső árak különbözőségéből levezetett fentebbi következtetés helyes és igazolt, ugy a sőnek regálitása egy kategóriába tartoznak a bor, sör, szesz, hus, czukor, dohány és más fogyasztási adóknakkal, mely következtetés tehát nem a sőregale fenntartása ellen, hanem épen mellette bizonyítana.

Véleményünk szerint a fejenkinti sőfogyasztásra vonatkozó fentebbi adatkülönbség onnan származik, hogy nálunk a hivatalos kimutatás távolról sem emlékezik meg azon nagyerművű fogyasztásról, melynek fedezése a sőjövédék által eszközöltetik — s e mellett cémpézt még táplálékánál fogva is kevesebb sőt igényel mint Anglia lakosainak legnagyobb része, főleg pedig Irland és Skécziában, mely két ország fő tápszere tudvalegőleg burgonya, kása, hüvelyes vetemények és egyéb vegetábilákból áll. — ezeknek élvezhetővé tétele pedig több sőt igényes mint a hus és husnemű tápszerek.

Tekintve a közönséges tápszerek szit és vért képző alkatrészeit és ezen alkatrészeknek egymáshoz viszonyított — e szerint 100 font marhahus táptétele megfelel 150 font tojás vagy disznó husnak, 163 font rozslisztnek, 20 font tejnek, és 612 font burgonyának. Ebből az következik, hogy míg 100 font hus élvezhetővé tétele csak egy font sőt igényel, ad-

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

A zsidó család a nagy diszszobában volt össze gyűlve. A család feje Jakaba kereveten hevert. Eliás a kandalló egyik szögleténél ült. A két unokát a nagytanya lábánál ült számlayokon. Az idősebb fiúk és a szép ifju és vi rító meny a támlányokba ültek.
 Mindnyájuk arcán mely komolyaság kifejezése volt látható.
 A két apróság kik egyébkör vidáman ugráltak összevissza, most halgatagon egymás nyakát ölelték át karjukkal, a fejüket egymásra hajtották, mintha tudnák, hogy nagyon komoly ügy tárgyalatik.
 Ugy látszott, mintha az öreg valami közleményt végzett volna be.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

A zsidó család a nagy diszszobában volt össze gyűlve. A család feje Jakaba kereveten hevert. Eliás a kandalló egyik szögleténél ült. A két unokát a nagytanya lábánál ült számlayokon. Az idősebb fiúk és a szép ifju és vi rító meny a támlányokba ültek.
 Mindnyájuk arcán mely komolyaság kifejezése volt látható.
 A két apróság kik egyébkör vidáman ugráltak összevissza, most halgatagon egymás nyakát ölelték át karjukkal, a fejüket egymásra hajtották, mintha tudnák, hogy nagyon komoly ügy tárgyalatik.
 Ugy látszott, mintha az öreg valami közleményt végzett volna be.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

dig. 163 font rozkenyér 163, és 612 font burgonya már 612 font sőt követel.

Minél szegényebb tehát a fogyasztó, annál nagyobb sőszükséglete, és minél nagyobb ebbeli szükséglete, annál nagyobb és nehezebben viselhető az atói fizetett adó, és minél nagyobb ezen adó, annál inkább szegényedik és minél inkább szegényedik a fogyasztó, mégis annál többet tartozik fizetni.

Az 1869—70 ik évben Magyarországon véghezvitt népszámlálás kimutatása szerint esik egy-egy lakófelele illetleg háztartásra 4—8 égyén, mely megközelítvén az egyes családok átlagos számát öt tagra bántan lehet. Egy öt tagból álló szegényebb sorsu család évi sőszükséglete tehát fejenkint 0 fontot számítva épen egy mázas, melynek jelenlegi áron — mindig kicsinybeni vételt érve — nem kevesebb mint 7 forint. És ez csak átlagos minimális szükséglet, pedig köztudomás tény, hogy épen a szegényebb sorsu családok szaporasága mennyire haladja túl a fentebbi létszámot.

Minél kisebb és vagyonos tehát valamely család, annál kevésbé van megadóztatva, s minél nagyobb számu és szegényebb annál nagyobb mérvben. Ezek szerint igazolva van azon állítás, hogy a sőjövédék jelen formája és kezdés mellett a szegényebb sorsúak jobban terhelik mint a vagyonos osztálybelieket, még pedig ugy viszonylagosan valamint absolute is.

Letétlenül ezek szerint azon meggyőződésre nem jutni, hogy a bajon a törvényelőtti egyenlőség elvénél fogva — is segíteni multatlanul szükséges.

(Folyt. köv.)

A vadászatról.

Debreczen, 1873. febr. hóban.

Debreczen város lakosai közt nagy számmal találkoznak, kik a tel hatalmas időszekében, mekényi kívánván a szobák, kaszinó és más tásas helyek levegőjét: a hasznost a mutasággal összekapcsoló vadászati kirándulásokban szeretnék némi szórakozást találni. Ezt tehettek eddigél kedves érdemnyúl. Nehány ére lejárása óta azonban a vadászathoz okvetlenül megkérnátok a vadak szemlatomást fogyni, s e közelmúlt vadászati időnyben pedig, csaknem végkép kipusztult állatoknak, ugy, hogy ez idő szerint, a vadász Debreczen határában, nem tartozik többé az élvezetes időtöltés sorába. Ennek okát nemcsak a kedvezőtlen, esős időjárásnak hajlandók tulajdonítani. De ez csak részben lehet igaz. A valódi ok, a puszkások nagy mérvű elszaporításában rejlik. Míg van már, majors, bérés, vagy más fajta nagy eszed, ki lövegyvel nem rendelkezik. — Ezekhez járul Szová, Szobó szőlő, Nádudvar. E helyek szőlőit a vadorokat szolgáltatók debreczeni határra, kik hetekig elvadásztattak, még pedig szánon vagy szekerem, vagy öt hat tagból álló társaságban, magoknak s lováknak egy-egy pálinkát mindig találtak éji szalást és eleséget egyik vagy másik tanyán a gazdák rovására.

Még kárteknőnyalbak az ugynevezett: leispuskások. Ezek a nyulak által különösen kedvelt repeztókat s más vetemények szegleteire ástó görökből lövedégekkel az on megfenntartó maradványokat, melyek különös óvatosságúak által a vadászok elől látvalon túlra szöktak menekülni.

A kik tanyáikon huzamosabban szoktak időzni, hallhatják az év minden szakában, és így a törvény által tiltott időben is, a leispuskások éji lövedézeit, kik azban a hasas anyavaddal elejtése által bevágják a szaporodás útját.

Ha egy este kipuszkoljuk őket, vagy alkergyűjtik a vetemények szelén ástó görökből, a következt eseten ismét ott találjuk őket, és szembőlállunk velük, s hallani sem akarnak arról, hogy vadászni a más földjén tilos stb. Szóval, a mennyi dolgotörül, kornyhó, csavargó és város környékén találhatik, azoknak szabad és senki által meg nem zavart kőborlási Eldorádó a debreczeni határ, ha egy rossz fegyvert venni vagy lopni képes volt valahol.

Az országgyűlés már jó régre meghozta a vadászati törvényt,

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MŰVELTSÉG.

Regény négy kötetben.
 Irtá Schwarz Mária Zsófia.

Első rész.
 (Folytatás.)

Jakab oly nyelven, mely más fülekre nézve teljes idegen volt, majdnem következő tartalmu imát olvasta fel:
 — Híusított meg a rozak terveit, s igyekezett semmisít meg; tntéted el a vét ket a földről, s alázd meg a nagyravagysát, mely veled dacolni akar! Áldva légy ó isten, ki a bün hatalmát megtöröd, és a kevélyt megalkozod. . .

Eliás bizonyosan rebegő atyjával együtt e szavakat, de a gyermek szívének érzelmei meg is termeszétek voltak, hogy azokkal öszbangozzanak, szívében zür uralkodott, mely nem egyhamar jöved rendbe.
 Miután az öreg imáját elvégezte, megjelent Zauszána s jelentette, hogy az ebéd készen van.
 — Nyugtalan idő, mondá a másik, melyben most élünk, a mikor ily rövid utra in-

bába hordatott fel, de Eliás alig érintette meg az dieléket.
 Midőn Jakab, Zauszána kérdésére kimaradást elmondá, Eliás összereszt, de egy szót sem tett hozzá a jelentéshez, melyet Jakab a Versaillesi eseményekről elmondott. Jakab el is hagyott minden részleteket, s csak a nélkülözhetetlenek elmondására szorítkozott.

Minden kérdése, melyet Zauszána Eliáshoz intézett, hogy vajlon félt-e az, a gyermek felelet nélkül hagyott, s csak Jakab szakítá félbe e szavakkal:
 — Hagyd Eliást nyugton! Fáradt és nem képs számot adni.

Az egész következő napon, a . . . utcazi sötét házban teljes csend volt. Egyetlen gyász sem nyílt meg az ajtó. Az ablak táblái zárva maradtak. Könnyen arra a gondolatra lehetett jönni, hogy e ház lakatlan.

Estve két utazó kereskedőnek öltözött féfi jelent meg a kapusnál. A nagyobik egy kurost vett elő, s azzal kinyitotta a kaput, mely mindketten belétek, és a kaput elretek szelék.
 — Itt, mond az egyik, hála istennek minden csendes.
 — Nyugtalan idő, mondá a másik, melyben most élünk, a mikor ily rövid utra in-

dulva is, mint mi, félténi kell a honn maradtakat, hogy valami történik velük.
 Az első lépcsőn felmentek már, s épen a másodikra akartak fordulni, midőn az első emeleti ajtó megnyílt, s Jakab atya, gyertyát tartván kezében megjelent.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

A zsidó család a nagy diszszobában volt össze gyűlve. A család feje Jakaba kereveten hevert. Eliás a kandalló egyik szögleténél ült. A két unokát a nagytanya lábánál ült számlayokon. Az idősebb fiúk és a szép ifju és vi rító meny a támlányokba ültek.
 Mindnyájuk arcán mely komolyaság kifejezése volt látható.
 A két apróság kik egyébkör vidáman ugráltak összevissza, most halgatagon egymás nyakát ölelték át karjukkal, a fejüket egymásra hajtották, mintha tudnák, hogy nagyon komoly ügy tárgyalatik.
 Ugy látszott, mintha az öreg valami közleményt végzett volna be.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

Nathaniel a legőregebb fiu szomorun nézett maga elé. Végre megtört a csendet.
 — Atyám, igazad van. Franciaország jelenleg egy tizhányzó hegyhez hasonlít. Atyáink istene tudja, mily véget érnek a megkezdett nyugtalanságok.
 — Nathaniel és Iszák van itt? kérde az öreg.
 — Igen atyus, volt a felelet.
 — Dicsértessek az ur, ki épen hozott haza házamba! Finim, atyátok beszélni akar veletek a vacsora alatt. Ó vár ráotok.
 Pár óra múlva Jakab atya három fiával Nathaniel, Iszák és Eliással, ugy szinte a legőregebb nejevel és három gyermekével vacsorált együtt.

